VNG Naleving

Factsheet

Aansluiten gemeenten op het Informatie Knooppunt Zorgfraude

Om goede en betaalbare zorg te garanderen, hebben we in Nederland afspraken gemaakt en regels en wetten opgesteld. Houden partijen zich hier niet aan, dan liggen risico's voor kwaliteit en beschikbaarheid van zorg op de loer. Burgers zijn daarvan de dupe. Om fraude in de zorg op te sporen, te onderzoeken en waar nodig te bestraffen, hebben toezichthouders, opsporingsdiensten, gemeenten en uitvoeringsorganisaties de krachten gebundeld. Alle signalen over fraude en misbruik, bijvoorbeeld meldingen van burgers of zorgaanbieders, komen terecht bij het **Informatie Knooppunt Zorgfraude** (IKZ).
Binnen het IKZ werken gemeenten (via de VNG), NZa, IGJ, FIOD, NLA, Belastingdienst, CIZ, zorgverzekeraars (via ZN) en OM samen. Het knooppunt is sinds november 2016 operationeel. Individuele gemeenten sluiten aan door tussenkomst van de VNG door middel van een verwerkersovereenkomst. Namens de gemeenten zijn er VNG-medewerkers bij IKZ werkzaam.

Wat het Informatie Knooppunt Zorgfraude doet

- Verrijken van fraudesignalen. Verrijking vindt plaats door naslag in openbare en gesloten bronnen. Vervolgens gaat de meest geëigende partij ermee verder.
- Signaleren van trends en fenomenen. Welke vormen van fraude en misbruik zien we opkomen?

Wat het Informatie Knooppunt Zorgfraude niet doet

Het IKZ is geen loket waar burgers of gemeenten terechtkunnen met klachten. Ook doet het IKZ zelf geen bestuurs- of strafrechtelijk onderzoek. Dat doen de toezichthouders en opsporingsdiensten die partij zijn bij het IKZ.
Ook is het IKZ geen raadpleegregister. U kunt dus niet nagaan of een zorgaanbieder bekend is bij het IKZ. Hiervoor wordt een waarschuwingsregister ontwikkeld dat in 2023 operationeel moet zijn.
Ook bij het IKZ is de capaciteit beperkt. Ieder fraudesignaal wordt daarom eerst gewogen aan de hand van een wegingskader voordat we het in behandeling nemen. Het IKZ heeft op jaarbasis ruimte voor het verrijken van een tiental gemeentelijke casussen en het organiseren van enkele casustafels.

Wat u als gemeente heeft aan het Informatieknooppunt Zorgfraude

- U heeft als gemeente profijt van het aansluiten op het IKZ omdat u zo meer informatie krijgt dan binnen de gemeente beschikbaar is. U kunt zo effectiever optreden.
- In het IKZ zitten gemeentelijke experts die meldingen kunnen verrijken als u hiervoor met een verwerkersovereenkomst akkoord heeft gegeven.
- Uw melding wordt veilig en juridisch onderzocht en getransporteerd via de VNG.
- U kunt ondersteuning krijgen van team Zorg van VNG Naleving bij het inrichten van toezicht binnen uw gemeente en bij de aanpak van zorgfraude.
- Uw melding kan een aanvulling zijn op onderzoeken van andere convenantpartners van het IKZ.

Juridisch kader

Op het moment dat het IKZ persoonsgegevens verwerkt die afkomstig zijn van de deelnemende partijen, ontstaat een nieuwe gegevensverwerking. Deze verwerking van gegevens valt onder het bereik van de AVG. Daarom zijn de bepalingen van de AVG van toepassing op de opslag van gegevens binnen het IKZ, het maken van adviezen en het delen van deze adviezen.

Wat u als gemeente zelf doet

1. De VNG is convenantpartner bij het IKZ. Voor het inbrengen van meldingen bij het IKZ is daarom een getekende verwerkersovereenkomst met de VNG nodig. U kunt deze overeenkomst verkrijgen bij uw regioadviseur. Bij gemeenten is het college als bevoegd bestuursorgaan verantwoordelijk. Mandaat verlenen aan een ambtenaar kan natuurlijk ook. De wettelijke kaders daarvoor zijn de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht en eventueel uw eigen organisatiebesluit. U levert een ondertekende verwerkersovereenkomst tussen uw gemeente en de VNG aan bij uw regioadviseur. Zonder verwerkersovereenkomst kan het IKZ uw meldingen niet verrijken en verder processen.
2. De fraudemelding in behandeling nemen, nader onderzoek doen en een besluit hierop nemen.
3. Terugkoppelen aan uw regioadviseur wat u procesmatig met de fraudemelding heeft gedaan.

Wet bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg

Naar verwachting treedt in 2023 de *Wet bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg* in werking. Met inwerkingtreding van deze wet wordt het IKZ een stichting met een wettelijke taak. Vanaf dat moment zijn gemeenten bij wet aangesloten bij het IKZ. De verwerkersovereenkomst is dan niet meer nodig. In deze wet is ook het eerdergenoemde waarschuwingsregister opgenomen. Om gemeenten klaar te stomen voor deze wet startte de VNG samen met Toezicht Sociaal Domein, het IKZ en vier gemeenten in 2019 een proeftuin. De partijen ontwikkelden hier praktische producten die gemeenten helpen om toezicht en handhaving in te richten en optimaal te profiteren van de samenwerking met andere partijen.

Heeft u vragen?

Dan kunt u contact opnemen met uw regioadviseur. Kijk voor meer informatie ook op vng.nl/naleving en ikz.nl.

Juli 2020
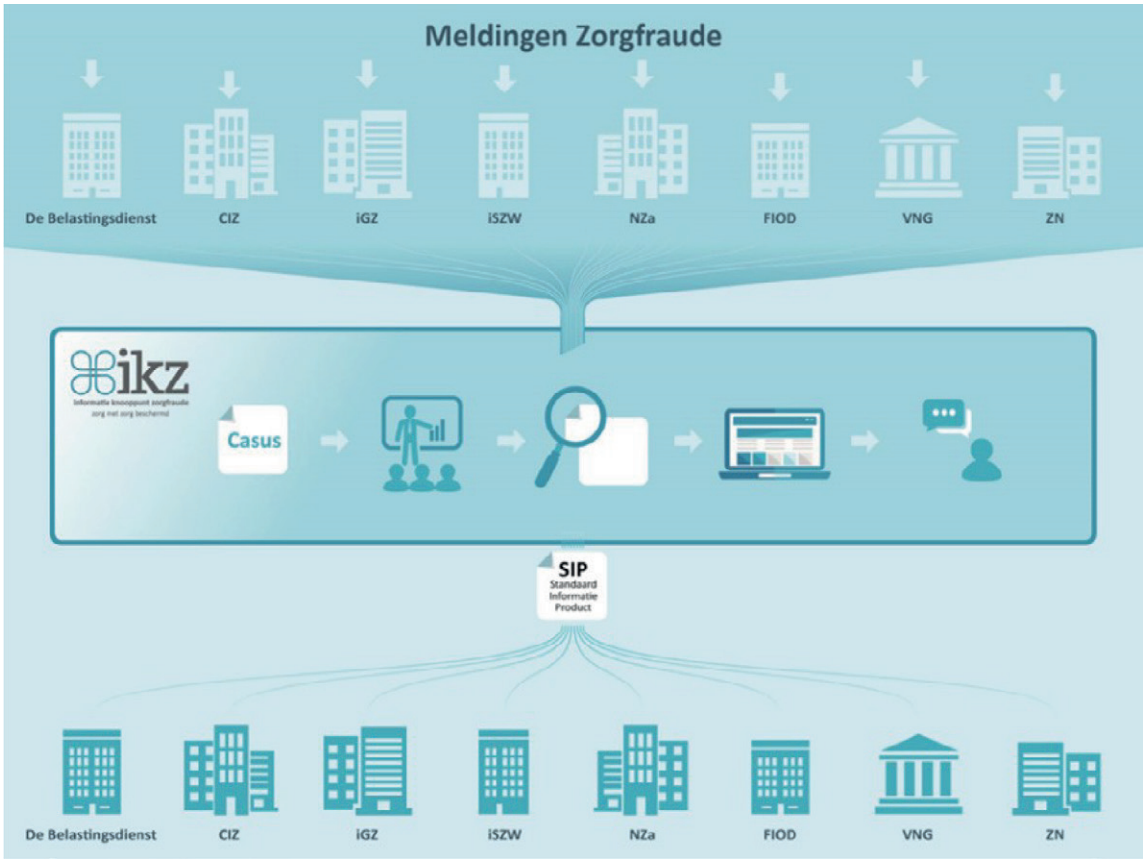
Lees in onderstaand overzicht NLA voor ISZW